

Warszawa, dnia 20 stycznia 2015 r.

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia 19 stycznia 2015 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Wigierskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Wigierskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, na 2015 r.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt i grzybów, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, stanowiące załącznik nr 4 do zarządzenia;
- 5) ustalenie miejsc udostępnianych w celach naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i sportowych oraz maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, stanowiące załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1267).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805, 850, 926, 1002, 1101 i 1863.

MINISTER ŚRODOWISKA

Załączniki do zarządzenia
Ministra Środowiska
z dnia 19 stycznia 2015 r. (poz. 11)

Załącznik nr 1

IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ WSKAZANIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Urbanizacja Parku prowadząca do degradacji walorów przyrodniczych i krajobrazowych	<ol style="list-style-type: none">1. Kontynuacja działań zmierzających do opracowania planu ochrony przy udziale mieszkańców Parku i uzyskania dla niego społecznej akceptacji.2. Działania na rzecz wprowadzenia do planu ochrony Parku oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa postanowień ograniczających zabudowę w wybranych miejscach Parku (w szczególności na obszarach położonych poza granicami skupionej zabudowy miejscowości) oraz postanowień gwarantujących ochronę walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w gospodarowaniu przestrzenią i budownictwie na terenie Parku.3. Prowadzenie uzgodnień w ramach postępowań w sprawie decyzji o warunkach zabudowy na terenie Parku.4. Wykupy gruntów prywatnych znajdujących się na terenie Parku
2	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej w nieleśnych ekosystemach łądowych	<ol style="list-style-type: none">1. Powstrzymanie na wybranych obszarach sukcesji zbiorowisk nieleśnych, przez usuwanie drzew i krzewów.2. Wykaszanie roślinności dostosowane terminem i intensywnością do typu zbiorowisk roślinnych oraz biologicznych właściwości cennych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów.3. Zachowanie lub poprawa różnorodności biologicznej właściwej dla danego typu ekosystemu, w szczególności przez zachowanie lub przywracanie siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów.4. Utrzymanie gruntów uprawnych w kulturze rolnej.5. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk.6. Wykupy przyrodniczo cennych gruntów nieleśnych.

		<p>7. Aktywna ochrona stanowisk cennych gatunków i restytucja siedlisk, inwentaryzacja i eliminacja inwazyjnych gatunków obcych, zachowanie gospodarki ekstensywnej i tradycyjnych sposobów użytkowania gruntów rolnych.</p> <p>8. Restytucja tradycyjnych ras zwierząt i odmian roślin uprawnych</p>
3	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej przez ekspansję obcych gatunków roślin i zwierząt	<p>1. Eliminowanie obcych gatunków zagrażających gatunkom rodzimym.</p> <p>2. Monitoring obcych gatunków obcych inwazyjnych.</p> <p>3. Prowadzenie działalności edukacyjnej dotyczącej rozpoznawania gatunków obcych i sposobów zapobiegania ich rozprzestrzenianiu.</p> <p>4. Zachęcanie do uprawy i hodowli rodzimych gatunków roślin i zwierząt</p>
4	Zanieczyszczenie powietrza i powierzchni gleby	<p>1. Zbiórka, segregacja i wywóz odpadów stałych we współpracy z samorządem lokalnym.</p> <p>2. Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów i rekultywacja terenu.</p> <p>3. Termomodernizacja budynków stanowiących własność Parku oraz modernizacja systemów ich ogrzewania.</p> <p>4. Wprowadzanie i popularyzacja technologii wykorzystania źródeł energii nieoddziałujących negatywnie na walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe Parku.</p> <p>5. Monitoring jakości powietrza i gleby.</p> <p>6. Prowadzenie działalności edukacyjnej</p>
5	Zanieczyszczenie wód	<p>Ograniczanie dopływu substancji biogenych i eliminowanie dopływu zanieczyszczonych wód, przez:</p> <p>1) popieranie i propagowanie systemu rozbudowy oczyszczania ścieków i kanalizacji wsi, a także oczyszczania ścieków burzowych,</p> <p>2) ograniczanie zanieczyszczania wód powierzchniowych i podziemnych odciekami z przyz. obornika - budowa płyt obornikowych,</p> <p>3) usuwanie zanieczyszczeń antropogenicznych – odpadów,</p> <p>4) utrzymanie i odtwarzanie trwałej pokrywy roślinnej w strefie brzegowej wód,</p> <p>5) zachowanie nieużytków i innych gruntów z trwałą pokrywą roślinną w zlewniach dopływów jezior i w zlewniach bezpośrednich jezior,</p> <p>6) propagowanie ograniczania stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin w zlewniach bezpośrednich jezior,</p> <p>7) wykupy gruntów położonych w zlewniach bezpośrednich jezior i rzek,</p> <p>8) prowadzenie badań naukowych i monitoringu jakości wód,</p> <p>9) ograniczanie skutków eutrofizacji jezior przez sterowanie strukturą i liczebnością zespołów ryb,</p> <p>10) zachęcanie rolników z terenu Parku i otuliny do uczestnictwa w programach rolno-środowiskowych,</p> <p>11) prowadzenie działalności edukacyjnej</p>
6	Utrata stabilności zasobów wodnych	<p>Utrzymanie właściwego poziomu (stanu) wód powierzchniowych i gruntowych, przez:</p> <p>1) zapobieganie osuszaniu terenów podmokłych i likwidacji drobnych zbiorników wodnych,</p>

		<p>2) zapobieganie eksploatacji kopalni, wydobywaniu torfu i kopaniu stawów na torfowiskach i glebach organicznych,</p> <p>3) ochrona małej retencji - wykonywanie zastawek, likwidacja rowów odwadniających, odtwarzanie śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych,</p> <p>4) utrzymanie naturalnego ustroju wodnego cieków,</p> <p>5) prowadzenie monitoringu hydrologicznego</p>
7	Zmniejszanie różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych	<p>1. Zachowanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej właściwej dla danego zbiorowiska leśnego, w szczególności przez zachowanie lub przywracanie siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów.</p> <p>2. Zwiększanie zasobów rozkładającego się drewna, przez pozostawienie zamierających i martwych drzew, w tym drzew iglastych o ponadprzeciętnych rozmiarach</p>
8	<p>1. Niezgodność składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów z naturalnym zbiorowiskiem leśnym.</p> <p>2. Obniżenie naturalnej odporności ekosystemów leśnych na działanie czynników biotycznych i abiotycznych</p>	<p>Przywracanie składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów zgodnej z naturalnym zbiorowiskiem leśnym, przez:</p> <p>1) cięcia regulujące strukturę przestrzenną, gatunkową i wiekową (cięcia pielęgnacyjno-hodowlane i ochronne),</p> <p>2) dolesianie wybranych luk i przerzedzeń, poprawki i uzupełnienia gatunkami zgodnymi z naturalnym zbiorowiskiem leśnym,</p> <p>3) porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia,</p> <p>4) pielęgnację upraw,</p> <p>5) umożliwienie przebiegu naturalnych procesów prowadzących do unaturalnienia składu gatunkowego zbiorowisk leśnych i do naturalnego rozwoju ich struktury przestrzennej,</p> <p>6) inicjowanie odnowień naturalnych,</p> <p>7) prowadzenie działań renaturalizacyjnych, w szczególności siedlisk i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty</p>
9	Zagrożenie trwałości drzewostanów przez nadmiernie rozmnażające się owady i grzyby	<p>Ograniczanie nadmiernie rozmnażających się owadów i grzybów, przez:</p> <p>1) prognozowanie występowania owadów,</p> <p>2) wykładanie pułapek,</p> <p>3) wyszukiwanie i usuwanie części drzew zasiedlonych przez kambiofagi i opanowanych przez hubę korzeniową,</p> <p>4) usuwanie części drzew iglastych przewróconych lub złamanych w wyniku działania czynników abiotycznych,</p> <p>5) terminowe korowanie drewna zasiedlonego przez kambiofagi,</p> <p>6) mechaniczne rozdrabnianie pozostałości niektórych drzew, które mogą być bazą rozmnożeńiową dla kambiofagów, z pozostawieniem zrębków na powierzchni</p>
10	Nadmierne uszkodzenia w lasach i uprawach rolnych powodowane przez ssaki roślinożerne	<p>Zabezpieczanie drzewostanów i upraw rolnych przez:</p> <p>1) regulację liczebności oraz struktury wiekowej i płciowej jelenia (<i>Cervus elaphus</i>), sarny (<i>Capreolus capreolus</i>) i dzika (<i>Sus scrofa</i>),</p> <p>2) zabezpieczanie upraw leśnych przed zgryzaniem i spalaniem,</p> <p>3) zwiększenie bazy żerowej przez uprawę poletek z uprawami rolnymi,</p>

		4) okresowe obserwacje szkód w drzewostanach i uprawach rolnych
11	Pożary	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie dyżurów przeciwpożarowych. 2. Utrzymanie wyznaczonych dróg w stanie przejezdności. 3. Stała kontrola terenu w okresie zagrożenia pożarowego. 4. Gaszenie pożarów. 5. Konserwacja punktów czerpania wody. 6. Usuwanie materiałów łatwopalnych z terenów zagrożonych. 7. Remont i wymiana tablic informacyjnych o zagrożeniach pożarowych
12	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej w nieleśnych ekosystemach lądowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powstrzymanie na wybranych obszarach sukcesji zbiorowisk nieleśnych przez usuwanie drzew i krzewów. 2. Wykaszanie roślinności dostosowane terminem i intensywnością do typu zbiorowisk roślinnych oraz biologicznych właściwości popieranych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów. 3. Zachowanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej właściwej dla danego typu ekosystemu, w szczególności przez zachowanie lub przywracanie siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów, a w razie potrzeby, przez wprowadzanie tych gatunków. 4. Utrzymanie gruntów uprawnych w kulturze rolnej. 5. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk. 6. Wykup przyrodniczo cennych gruntów nieleśnych. 7. Aktywna ochrona stanowisk cennych gatunków i restytucja siedlisk, inwentaryzacja i eliminacja inwazyjnych gatunków obcych, zachowanie gospodarki ekstensywnej i tradycyjnych sposobów użytkowania gruntów rolnych. 8. Restytucja tradycyjnych ras zwierząt i odmian roślin uprawnych
13	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaburzenia w strukturze troficznej ekosystemów wodnych i w składzie gatunkowym ichtiofauny. 2. Spadek różnorodności i zmiany struktury gatunkowej i liczebności ryb 	<p>Regulacja struktury gatunkowej i liczebności ryb przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zarybienia wybranych wód Parku wylęgiem i narybkiem gatunków zagrożonych wyginięciem oraz wykazujących niską liczebność, 2) restytucję gatunków, które wyginęły w wyniku antropopresji, 3) odłowy regulacyjne i kontrolne, 4) badania naukowe i monitoring zmian zachodzących w strukturze i liczebności zespołów ichtiofauny, 5) zwalczanie kłusownictwa rybackiego, dostosowanie zasad wędkowania do potrzeb ochrony ekosystemów wodnych, 6) pozyskanie ikry siei (<i>Coregonus lavaretus</i>), sielawy (<i>Coregonus albula</i>) i szczupaka (<i>Esox lucius</i>) oraz hodowlę wylęgu w warunkach kontrolowanych
14	Wzrastająca presja kormorana czarnego (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwzględnianie wzrastającej presji kormorana czarnego (<i>Phalacrocorax carbo</i>) przy ustalaniu wielkości odłowów regulacyjnych ryb. 2. Kompensacja presji na rybostan przez zarybienia. 3. Niedopuszczanie do zakładania kolonii lęgowych. 4. Monitoring liczebności kormorana czarnego (<i>Phalacrocorax carbo</i>)
15	Pogarszanie się warunków sanitarnych i tlenowych w strefie trzciniowisk jezior	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zimowe koszenie części trzciniowisk. 2. Częściowe usuwanie skoszonej roślinności wynurzonej z wybranych akwenów

16	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie różnorodności, powierzchni i właściwego środowiska życia zwierząt. 2. Tworzenie siedlisk zastępczych. 3. Monitoring populacji zwierząt
17	Utrudnienia w przemieszczaniu się zwierząt przez drogi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa bezkolizyjnych przejść dla zwierząt przez ciągi komunikacyjne. 2. Działania na rzecz ograniczenia prędkości jazdy na wybranych odcinkach dróg
18	Nieszczęśliwe zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta	Okresowe przetrzymywanie i leczenie zwierząt wymagających opieki w celu umożliwienia im powrotu do naturalnego środowiska
19	Zużycie techniczne obiektów kultury materialnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konserwacja i rewaloryzacja obiektów będących własnością Parku. 2. Wspieranie ochrony zabytków stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa, przez pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych. 3. Wykupy obiektów kultury materialnej
20	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nadmierna presja turystyczna i rekreacyjna. 2. Niekontrolowana penetracja terenu Parku przez ludzi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzanie ograniczeń dotyczących miejsc, terminów i sposobów udostępnienia. 2. Egzekwowanie zakazu wstępu do stref wyłączonych z turystyki. 3. Budowa i utrzymanie urządzeń służących kanalizowaniu ruchu turystycznego, w szczególności oznakowań szlaków turystycznych. 4. Ustawianie barier w celu uniemożliwienia wjazdu pojazdów na drogi dla nich nieudostępnione. 5. Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej
21	Przestępstwa i wykroczenia przeciwko przyrodzie i środowisku Parku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwalczanie przestępstw i wykroczeń. 2. Prowadzenie powszechnej, wielokierunkowej i różnorodnej edukacji środowiskowej. 3. Rozwój polityki informacyjnej Parku oraz rozwijanie form komunikacji społecznej. 4. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi. 5. Utrzymanie funkcjonowania obiektów służących edukacji przyrodniczej i kulturowej
22	Niewystarczający zakres inwentaryzacji zasobów, tworów i składników przyrody	Prowadzenie inwentaryzacji, badań naukowych i monitoringu

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenie środowiska spowodowane intensyfikacją rolnictwa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Popularyzacja dobrej praktyki rolniczej i wdrażania programów rolno – środowiskowych. 2. Propagowanie ograniczania stosowania nawozów sztucznych i biocydów. 3. Działanie na rzecz nielokalizowania na terenie Parku ferm hodowlanych powyżej 40 DJP. 4. Propagowanie wdrażania stref buforowych przy wodach i rowach, nienawożonych i nieużytkowanych ornice
2	Erozja gleb (wodna i wietrzna) związana z intensyfikacją rolnictwa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie i odtwarzanie trwałej pokrywy roślinnej na stokach i powierzchniach otwartych. 2. Prowadzenie zabiegów agrotechnicznych w poprzek stoku.

		<p>3. Minimalizowanie czasu, w którym uprawiana gleba jest pozbawiona roślinności.</p> <p>4. Zachowanie mozaikowej struktury użytków rolnych.</p> <p>5. Zabezpieczanie mechaniczne stoków.</p> <p>6. Realizacja programów rolno-środowiskowych,</p> <p>7. Wykupy gruntów zagrożonych erozją</p>
3	Przerwanie powiązań przyrodniczych Parku przez rozbudowę dróg znajdujących się na jego obszarze w wyniku czego dochodzi do degeneracji (zubożenia gatunkowego) zasobów roślin i zwierząt	<p>1. Działanie na rzecz utrzymania obecnych klas dróg wojewódzkich i powiatowych przecinających Park, w szczególności wojewódzkiej nr 653 Suwałki – Sejny.</p> <p>2. Działanie na rzecz oznakowania i ograniczenia szybkości na drogach przecinających Park.</p> <p>3. Działanie na rzecz budowy przejść dla zwierząt</p>
4	Obniżenie poziomu wód gruntowych, wysychanie i murszenie torfowisk	<p>1. Budowa, odnawianie i konserwacja infrastruktury technicznej wspomagającej retencję wód.</p> <p>2. Monitorowanie stanu wód.</p> <p>3. Utrzymanie w stanie naturalnym lub renaturyzacja torfowisk, w szczególności przez ich wykup</p>
5	Spadek różnorodności gatunkowej i biologicznej zwierząt	<p>1. Restytucja i reintrodukcja gatunków zwierząt, które dawniej występowały na terenie Parku.</p> <p>2. Sterowanie zagęszczeniem, strukturą gatunkową, wiekową i przestrzenną wybranych populacji zwierząt.</p> <p>3. Zasilanie nowymi osobnikami populacji gatunków rzadkich i zagrożonych.</p> <p>4. Odtwarzanie siedlisk.</p> <p>5. Restytucja rodzimych ras zwierząt gospodarskich.</p> <p>6. Ograniczanie liczebności obcych gatunków zwierząt.</p> <p>7. Monitoring zagrożonych gatunków zwierząt</p>

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji i minimalizacji zagrożeń i ich skutków
1	Urbanizacja niektórych obszarów otuliny Parku mająca wpływ na przyrodę i krajobraz terenów wewnątrz Parku	Działanie na rzecz wprowadzenia w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, postanowień ograniczających zabudowę w wybranych miejscach w pobliżu granic Parku
2	Zmiany stosunków wodnych w otulinie Parku	Działanie na rzecz utrzymania właściwego poziomu wód powierzchniowych w otulinie Parku, w szczególności przez: <p>1) zabezpieczenie przed osuszeniem terenów podmokłych (mokradel i torfowisk) powiązanych z terenem Parku,</p> <p>2) lokalizację kopalń kruszywa w oparciu o monitoring stanów wód powierzchniowych i podziemnych i o analizę możliwego wpływu kopalni na stany wód wewnątrz Parku</p>
3	Zanieczyszczenie wód w otulinie Parku	<p>1. Działanie na rzecz doskonalenia gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach wód Parku przez rozwój sieci kanalizacyjnej, podnoszenie efektywności oczyszczania ścieków, instalowanie urządzeń oczyszczania wód burzowych i roztopowych.</p> <p>2. Działanie na rzecz rolnictwa ekologicznego oraz ograniczania stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin.</p>

		<p>3. Działanie na rzecz ograniczania zanieczyszczania wód powierzchniowych i podziemnych odciekami z obornika.</p> <p>4. Zachęcanie rolników do uczestnictwa w programach rolno-środowiskowych</p>
4	Zanieczyszczenie powietrza	<p>Zachęcanie do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) modernizacji systemów ogrzewania przez wprowadzanie i popularyzację technologii wykorzystania bezemisyjnych i niskoemisyjnych źródeł energii ciepła, 2) termomodernizacji budynków, 3) modernizacji urządzeń oczyszczania spalin w ciepłowni miejskiej, rozbudowy sieci ciepłowniczej, gazyfikacji miasta, wprowadzania niskoemisyjnego taboru komunikacji miejskiej
5	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków roślin i zwierząt	<p>Dążenie do wykupienia i objęcia ochroną gruntów z cennymi siedliskami roślin i zwierząt przylegających do granic Parku, w szczególności gruntów hydrogenicznych, położonych przy południowo-wschodniej granicy Parku we wsi Sarnetki, północno-wschodnim brzegu jeziora Pierty, na cyplu pomiędzy jeziorami Czarne i Krzywe, przylegających do jezior Długie i Okrągłe wzdłuż zachodniej granicy Parku</p>
6	Ekspansja obcych gatunków roślin i zwierząt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachęcanie do uprawy i hodowli rodzimych roślin i zwierząt w otulinie Parku. 2. Usuwanie ekspansywnych obcych gatunków roślin. 3. Ograniczanie liczebności obcych gatunków zwierząt stanowiących zagrożenie dla istnienia gatunków rodzimych

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenie środowiska powodowane przez nowe obiekty przemysłowe i inwestycje drogowe	Działania na rzecz wprowadzenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województw, postanowień ograniczających budowę w otulinie Parku obiektów przemysłowych lub inwestycji drogowych mogących negatywnie wpływać na środowisko wewnątrz Parku
2	Przerywanie korytarzy ekologicznych, wpływające na zachwianie spójności Parku z siecią obszarów Natura 2000 przez budowę farm wiatrowych stwarzających zagrożenie bytowania cennych gatunków ptaków migrujących oraz gniazdujących w Parku i żerujących poza jego granicami	Starania o wprowadzenie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województw, postanowień ograniczających budowę farm wiatrowych na trasach wędrówek oraz na obszarach żerowania ptaków i nietoperzy oraz w promieniu 3 km od granic Parku
3	Pogorszenie jakości wody cieków wpływających na obszar Parku (Czarna Hańcza, Wiatrołuza i Kamionka)	Kontrola jakości wody i wielkości ładunków transportowanych tymi rzekami oraz podejmowanie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniu wód

¹⁾ Zagrożenia uszeregowano według najistotniejszego.

Załącznik nr 2

OPIS SPOSOBÓW OCHRONNY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW Z PODANIEM RODZAJU, ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ

I. Sposoby ochrony ekosystemów na obszarach ochrony ścisłej

A. W ekosystemach leśnych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Monitorowanie kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych, w szczególności siedlisk Natura 2000	217,03 ha	Oddziały - 1c,d,f,g,i,2b,d,i,3b,k,m, 4f,g,h,11d,g,12b,f,l,o, 14h,21b,j,k,l,24f,25b,26a,b,f, 40g,43b,d,f,l,m,n, 61d,g,h, m,77Aa,78c,f,g,h,i,l,n,127h,134f; 136c,141a,b,f,143b144b, 150a,157b,233i,235g,236a,b,c,d,f; 253b,f, 266d, i,267h,i,l, 274c,275a,276a,b,c,277g,h,278c,285b,301d,f,360h,I,361d, f,g,h,i,j,370a,c,d,f,h

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
Monitorowanie kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych, w szczególności siedlisk Natura 2000	26,18 ha	Oddziały - 2j,3c,g,5m,cx,6h,11f,12n, 25a,40h,54k,77Ab,Ac,Ad,78k,147c, d,267g,277i, 285a,301j,370b

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	1. Monitorowanie różnorodności biologicznej rakowatych (<i>Astacidae</i>). 2. Monitorowanie liczebności raka pręgowatego (<i>Orconectes limosus</i>) – odłowy kontrolne racznikami	120,41 ha	Oddziały - 195a (Jezioro Długie Wigierskie),196a (Jezioro Okragłe), 194a (Jezioro Muliczne)
2	Prowadzenie badań naukowych i monitoringu stanu ochrony	153,56 ha	Oddziały - 5cx,6h,7k,11f,12c,y,17a,18a, 21p,r,24x,40h,43c,61f,77Af,78d,j,m, 136d143c,144c,193a,194a,195a,196a, 266j

D. Inne, według specyfikacji Parku

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
Bieżące remonty urządzeń turystycznych	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

II. Sposoby ochrony ekosystemów na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przygotowanie powierzchni pod odnowienia drzewostanów: 1) wycinanie krzewów przeszkadzających w odnowieniu drzewostanu, 2) punktowe przekopywanie gleby w miejscach sadzenia drzewek	4,01 ha 29,99 tysięcy sztuk	Oddziały – 62b, 66f, 81d, 82i, 104d, 268d, 269c, 284b, 304d, 356g, 383c,
2	1. Wprowadzanie warstw wzmacniających przerzedzone drzewostany (dolesienia wybranych luk i przerzedzeń) - sadzenie zgodnych z siedliskiem drzew i krzewów. 2. Sadzenie zgodnych z siedliskiem gatunków drzew krzewów, w miejsce sadzonek obumarłych na skutek czynników biotycznych i abiotycznych (poprawki)	7,5 tysięcy sztuk sadzonek	Oddziały – 56h, 62b, 64g, 66f, 284b, 304d
3	Pielęgnowanie upraw leśnych: 1) poprawa warunków wzrostu i rozwoju drzewek i sadzonek (niszczenie roślin ograniczających wzrost), 2) motyczenie wokół sadzonek	3,48 ha 22,2 tysięcy sztuk	Oddziały – 56h, 58f, 64g, 77d, 112b, 151c, 228k, 247a, 304d
4	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej upraw leśnych w wieku od 5 do 10 lat, przez wykonywanie cięć poza okresem lęgowym (30.04 – 30.06)	4,99 ha	Oddziały – 46k, 81h, 95a, 112b, 114a, 123a, 129m, 239f, 284b, 338a, c,f, 355g, 383b
5	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej drzewostanów w wieku od 11 do 20 lat, przez wykonywanie cięć i obrączkowanie poza okresem lęgowym (30.04 – 30.06)	8,77 ha	Oddziały – 73f, 96b, 111m, 122g, 117a, 151c, 204p, 214j, 228b, 269c, 272a,c, 345b, 370h, 375c, 380c
6	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej drzewostanów w wieku od 21 do 40 lat, przez wykonywanie cięć poza okresem lęgowym (30.04 – 30.06)	87,47 ha	Oddziały – 38i, 38j, 53d, 53i, 50f, 92c, 92g, 152c, 152f, 161c, 161g, 385d, 386c, 393i, 259h, 260h, 261f, 210d, 211g, 298a, 306d, 346d, 287d, 288c, 303c
7	Kształtowanie struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej drzewostanów w wieku od 40 do 80 lat, przez wykonywanie cięć i obrączkowanie poza okresem lęgowym (30.04 – 30.06)	150,82 ha, 33sztuki	Oddziały – 3i, 22h, 23g, 26c, 26j, 38j, 58g, 62b, 62f, 66f, 67g, 80c, 81d, 82a, 83b, 84b, 107o, 107p,

			73a, 116a, 152d, 378j, 379j, 380h, 391c, 398a, 259f, 259g, 260d, 275d, 282a, 207a, 211b, 220z, 228j, 268b, 306c, 342b, 342c, 303a, 303b
8	<p>Prognozowanie występowania owadów zagrażających trwałości lasu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wykładanie drzew pułapkowych, 2) wykładanie pułapek feromonowych do odłowu chrząszczy – kornik drukarz (<i>Ips typographus</i>), 3) wykładanie pułapek feromonowych do odłowu motyli – brudnica mniszka (<i>Lymantria monacha</i>), 4) jesienne poszukiwania owadów w ściółce 	<p>17 sztuk 181 stanowisk 39 stanowisk 57 prób</p>	<p>Oddziały – 3l, 10dx, 10jx, 15d, 16b, 19h, 20c, 23d, 27n, 33a, 33b, 35b, 40l, 48k, 50d, 52c,f; 53m, 55a, 60a, 60b, 67a, 71b, 74c, 77f, 80a,b,i,f,81h, 82b,d, 89a, 90a, 91b, 93b,d, 95b, 96b, 103f, 104d, 108f,h,109i, 110a, 114c, 114g, 120d, 121a, 121g, 123a, 124a, 126b, 129m, 130a, 146b, 148a, 153b, 166a, 169h, 203a, 204g, 208f, 210f, 211d, 222a, 223h, 227g, 228i, 230l, 233j, 235c, 237a, 239k, 240y, 242a, 243a, 247a, 248a, 248c, 249f, 250a, 251a, 256a, 259c, 260b, 261c, 262b, 263b, 265a, 267k, 269c, 270a, 277l, 281b, 285d, 286a, 287a, 289a, 289c, 292a, 295a, 303a, 304d, 306g, 308b, 310a, 312a, 314c, 317a, 323b, 326d, 327c, 331b, 332d, 333b, 334i, 337a, 338f, 339c, 344a, 350b, 352a, 353g, 356g, 358d, 357a, 360b, 362d, 368d, 368f, 369d, 370g, 372c, 374c, 377g, 379g, 381c, 382g, 383c, 385b, 387b, 390c, 391b, 397a</p>
9	<p>Przeciwdziałanie szkodom powodowanym przez owady i grzyby zagrażające trwałości drzewostanów, przez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyszukiwanie drzew zasiedlonych przez kambiofagi, np. kornikowate (<i>Scolytinae</i>), bogatkowate (<i>Buprestidae</i>), 2) korowanie zasiedlonego drewna leżącego, 3) zbieranie i likwidacja zasiedlonej kory, 	<p>6720 roboczo- -godzin 80 m³, 54 roboczo- -godziny,</p>	<p>Miejsca zagrożenia w lasach objętych ochroną czynną</p>

	<p>4) rozdrabnianie pozostających części drzew z pozostawieniem w ekosystemie tych, które nie stanowią zagrożenia,</p> <p>5) usuwanie z drzewostanów drzew opanowanych przez owady i hubę korzeniową (<i>Heterobasidion annosum</i>), wyrwanych oraz złamanych, zagrażających stanowi zdrowotnemu lasu i zwiększających zagrożenie pożarowe</p>	<p>920 roboczo-godzin,</p> <p>4374 m³</p>	
10	<p>Przeciwdziałanie szkodom powodowanym w drzewostanach przez zwierzęta:</p> <p>1) zabezpieczanie sadzonek przed uszkodzeniem przez ssaki roślinożerne na uprawach leśnych do 5 lat:</p> <p>a) środkami odstraszającymi,</p> <p>b) ogrodzeniem siatką (wykonanie nowych ogrodzeń oraz naprawa istniejących),</p> <p>2) zdjęcie osłon indywidualnych po ich wykorzystaniu,</p> <p>3) osłanianie drzew przed uszkodzeniami bobrów (<i>Castor fiber</i>),</p>	<p>68,50 ha, około 2000 m²,</p> <p>1,90 tysięcy sztuk,</p> <p>400 sztuk</p>	<p>Oddziały – 1b, 2a, 6f, 18i, 20m, 21h, 26d,l, 37a, 37c, 37g, 55a, 56h, 58b, 58c, 59b, 59c, 60b, 61n, 63b, 64g, 65a, 67a, 67g, 73b, 73f, 74c, 74d, 79a, 79c, 79k, 87i, 87x, 88b, 89a, 90a, 90b, 91d, 92d, 103f, 104d, 105d, 106f, 111m, 112b, 112d, 114d, 114f, 114g, 115d, 116d, 117b, 122f, 122r, 123f, 126b, 126c, 127b, 127k, 129k, 129m, 130f, 130h, 131d, 133b, 135f,l; 136a, 137a, 137b, 138a,138h, 138i, 142a, 142c, 142d, 142f, 142j, 143a,d; 144a, 144f, 145f, 146d, 151b, 152a, 153b, 155b, 156b, 156g, 157c, 160b, 160c, 160i, 169c, 208f, 221, 223c, 228k, 233, 235d, 235f, 239m, 266m, 269c, 272a, 284b, 304d, 338a,c; 338f, 345a, 352h, 353g, 355g, 356g, 367b, 370g, 375d, 380b, 383c</p>
	<p>4) ograniczenie liczebności ssaków roślinożernych do poziomu skutującego minimalizacją szkód, poprzedzone inwentaryzacją zwierząt i poziomu szkód w drzewostanach (ekosystemy leśne i nieleśne):</p> <p>a) jeleni (<i>Cervus elaphus</i>),</p> <p>b) saren (<i>Capreolus capreolus</i>),</p>	<p>Do 27 sztuk (byki – 8 sztuk, łanie – 15 sztuk, cielęta – 4 sztuki). Do 20 sztuk (kozy – 12 sztuk, koźleta – 6 sztuk, koźleta – 2 sztuki).</p>	<p>Miejsca intensywnego występowania szkód</p>

	c) dzików (<i>Sus scrofa</i>), 5) zwiększenie bazy żerowej przez uprawę poletek zaporowych (uprawa zbóż i roślin okopowych)	Do 50 sztuk (warchlaki – 30 sztuk, przelatki – 15 sztuk, 3-letnie i starsze – 5 sztuk) 5,11 ha	Oddziały – 43r, 71d, 84k, 96b, 106g, 138f, 210g, 280, 293b, 304f, 338b, 366f
11	Konserwacja przeciwpożarowych stanowisk czerpania wody	6 sztuk	Punkty zlokalizowane na jeziorach i rzekach Kaletnik, Piertanka (Tartak), Kamionka (Huta), Czarna Hańcza (Sobolewo, Gawrych Ruda), Wigry (Słupie)
12	Zmniejszenie zagrożenia pożarowego lasu przez porządkowanie terenu w pasie do 30 m od dróg publicznych	128,10 ha	Drogi publiczne w granicach Parku: Lipniak-Kaletnik, Krzywe-Huta, Suwałki-Sejny, Gawrych Ruda-Słupie, Płociczno-Bryzgiel, Krusznik-Tobołowo, Krusznik-Czerwony Krzyż, Mikołajewo-Czerwony Krzyż, Mikołajewo-Maćkowa Ruda, Maćkowa Ruda-Wysoki Most, Wysoki Most-Wypusty, Wysoki Most-Sarnetki, Wysoki Most-Jeziorki, Jeziorki-Granica Parku
13	Utrzymanie dróg pożarowych i dojazdowych: 1) konserwacja nawierzchni dróg pożarowych i dojazdowych,	15,70 km	Drogi w oddziałach – 16-20, 40, 57, 50, 51, 69, 70, 71, 72, 73, 85, 87, 88, 89, 97, 109, 119, 120, 130, 131, 138, 139, 140, 210, 224, 235, 263, 264, 295, 312, 330
	2) remont nawierzchni dróg pożarowych i dojazdowych,	3,93 km	Droga „Słupiańska” w oddziałach – 87, 101, 113, 125, 132, 139, 140, 148

	3) utrzymanie przejezdności dróg pożarowych i dojazdowych (powiększanie prześwitów dróg)	9,90 km	Drogi w oddziałach – 84, 87, 101, 102, 113, 125, 132, 233, 265, 281, 293/295, 289/290, 372/373
14	Czyszczenie linii oddziałowych na cele obrony przeciwpożarowej	5,35 km	Linie oddziałowe: 81/82, 70/82, 71/83, 72/84, 107/81, 94/95, 129, 130, 131
15	Utrzymanie tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu: 1) konserwacja tablic przeciwpożarowych, 2) ustawianie tablic przeciwpożarowych w terenie	11 sztuk 4 sztuki	1. Obwód Ochronny Lipniak, Słupie, 2. Wysoki Most. 3. Obwód Ochronny Mikołajewo
16	Konserwacja oznakowania oddziałów leśnych – odnawianie słupków oddziałowych	400 sztuk	Obszar Parku

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przeciwdziałanie zarastaniu zbiorowisk nieleśnych, przez koszenie roślinności oraz usuwanie nalotu drzew i krzewów na łąkach, torfowiskach z usunięciem biomasy	17,13 ha (w tym około 0,60 ha po uzyskaniu zgody właścicieli działek)	Oddziały – 21o, 24g, 122n, 127g, 220o, 235c, 266l, działka nr 7, 11, 154 (obręb ewidencyjne Magdalenowo i Wigry), 266/10, 272 (obręb ewidencyjny Leszczewek), 72/1, 76/3, 76/5, 77/1, 80/1, 83, 267, 90, 91, 92, 265 (obręb ewidencyjny Krusznik)
2	Ograniczenie liczebności ssaków roślinożernych do poziomu skutkującego minimalizacją szkód, poprzedzone inwentaryzacją zwierząt i rozmiaru szkód w uprawach i płodach rolnych (zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie): 1) jeleni (<i>Cervus elaphus</i>), 2) saren (<i>Capreolus capreolus</i>), 3) dzików (<i>Sus scrofa</i>)	Do 27 sztuk. Do 20 sztuk. Do 50 sztuk	Miejsca intensywnego występowania szkód

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Zarybienia charakterystycznymi dla obszaru Parku gatunkami ryb, w szczególności zagrożonymi spadkiem liczebności i narażonymi na wyginiecie:		

	1) sieja (<i>Coregonus lavaretus</i>) ²⁾ ,	1. Do 2,1 mln osobników, w tym do 20 tysięcy narybku jesiennego. 2. Do 0,2 mln osobników, w tym do 1 tysiąca narybku jesiennego	1. Oddział 188 (jezioro Wigry). 2. Oddział 199 (jezioro Mulaczysko)
	2) sielawa (<i>Coregonus albula</i>) ²⁾ ,	1. Do 25 mln osobników. 2. Do 0,5 mln osobników	1. Oddział 188 (jezioro Wigry). 2. Oddział 199 (jezioro Mulaczysko)
	3) szczupak (<i>Esox lucius</i>) ²⁾	1. Do 2,1 mln osobników. 2. Do 230 tysięcy osobników. 3. Do 30 tysięcy osobników	1. Oddział 188 (jezioro Wigry). 2. Oddział 185 (jezioro Pierty). 3. Oddziały – 199 (jezioro Mulaczysko), 190 (jezioro Leszczewek), 198a (jezioro Krusznik), 187 (jezioro Omulówek)
	4) lin (<i>Tinca tinca</i>) ²⁾ ,	1. Do 550 kg. 2. Do 140 kg	1. Oddział 188 (jezioro Wigry). 2. Oddział 185 (jezioro Pierty)
	5) pstrąg potokowy (<i>Salmo trutta m. fario</i>) ²⁾ ,	Do 4000 osobników	Oddział 401a,b (rzeka Czarna Hańcza na odcinku Wysoki Most – Studziany Las)
	6) węgorz europejski (<i>Anguilla anguilla</i>) ²⁾	Do 40 kg	Oddział 188 (Jezioro Wigry)
2	Odlów tarlaków szczupaka (<i>Esox lucius</i>), sielawy (<i>Coregonus albula</i>) i siei (<i>Coregonus lavaretus</i>), na potrzeby wylęgarni ryb Parku	1. Sielawa (<i>Coregonus albula</i>) do 3500 kg. 2. Sieja (<i>Coregonus lavaretus</i>) do 700 kg. 3. Szczupak (<i>Esox lucius</i>) do 1200 kg	Oddziały - 188 (jezioro Wigry), 185 (jezioro Pierty), 187 (jezioro Omulówek), 189 (jezioro Postaw)
3	Ochrona tarlisk lina (<i>Tinca tinca</i>), szczupaka (<i>Esox lucius</i>), leszcza (<i>Abramis brama</i>) i płoci (<i>Rutilus rutilus</i>) przez zimowe koszenie części roślinności wynurzanej w obrębie tarlisk i usuwanie skoszonej masy poza jezioro	Do 20 ha	Oddział 188A (jezioro Wigry – Zatoka Zadworze, Płoso Północne i Południowe)
4	Badania weterynaryjne ryb zlecane specjalistycznym placówkom – pracowniom chorób ryb	Według potrzeb	Ekosystemy wodne w obszarach ochrony czynnej
5	Kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i liczebności w zespołach ryb – odlowy regulacyjne (sprzętem ciągnionym lub stawnym), o intensywności około	1. Sielawa (<i>Coregonus albula</i>) do 25000 kg 2. Sieja (<i>Coregonus lavaretus</i>)	Oddziały - 188 (jezioro Wigry), 185 (jezioro Pierty), 190 (jezioro Leszczewek),

	20 kg/ha. Na jeziorach typu sielawowego odłowy sprzętem ciągnionym będą wykonywane w okresie od 1 maja do 31 października (z dopuszczeniem stosowania sprzętu ciągnionego poza wyżej wymienionym okresem w celu realizacji odłowów stynki (<i>Osmerus eperlanus</i>))	do 100 kg. 3. Węgorz europejski (<i>Anguilla anguilla</i>) do 500 kg. 4. Szczupak (<i>Esox lucius</i>) do 1000 kg. 5. Lin (<i>Tinca tinca</i>) do 1000 kg. 6. Okoń (<i>Perca fluviatilis</i>) do 700 kg. 7. Leszcz (<i>Abramis brama</i>) do 2000 kg. 8. Płoc (<i>Rutilus rutilus</i>) do 3000 kg. 9. Stynka (<i>Osmerus eperlanus</i>) do 10000 kg	187 (jeziro Omulówek), 199 (jeziro Mulaczysko), 189 (jeziro Postaw)
6	1. Monitorowanie różnorodności biologicznej rakowatych (<i>Astacidae</i>). 2. Monitorowanie liczebności raka pręgowatego (<i>Orconectes limosus</i>) i sygnałowego (<i>Pacifastaceus leniusculus</i>) – odłowy kontrolne racznikami	Według potrzeb	Wodny Obwód Ochronny, oddziały – 188 (jeziro Wigry), 192a (jeziro Białe Wigierskie)
7.	1. Monitorowanie różnorodności biologicznej ryb. 2. Badanie postępu procesu restytucji siei (<i>Coregonus lavaretus</i>) – odłowy kontrolne sprzętem stawnym	101,89 ha	Wodny Obwód Ochronny Wigry, oddział 192a (jeziro Białe Wigierskie)
8.	Utrzymanie populacji siei (<i>Coregonus lavaretus</i>) – kontynuacja zarybień	do 5000 sztuk	Wodny Obwód Ochronny Wigry (jeziro Białe Wigierskie)

D. Inne, według specyfikacji Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Monitorowanie różnorodności biologicznej oraz kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych: 1) monitorowanie zagrożonych i rzadkich gatunków roślin, grzybów zwierząt, w szczególności objętych ochroną gatunkową oraz siedlisk przyrodniczych, w szczególności siedlisk i gatunków objętych siecią Natura 2000 – badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków roślin, grzybów i zwierząt pobieranie fragmentów lub całych okazów, 2) monitorowanie inwazyjnych roślin gatunków obcych	11 768,02 ha	Obszar ochrony czynnej

2	<p>Eliminowanie inwazyjnych roślin gatunków obcych:</p> <p>1) usuwanie niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>) – wrywanie, wywóz i utylizacja w kompostowniku,</p> <p>2) usuwanie klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>) – wycinanie, usuwanie odrośli,</p> <p>3) usuwanie róży pomarszczonej (<i>Rosa rugosa</i>) – wrywanie, wykopywanie korzeni,</p> <p>4) usuwanie trojeści amerykańskiej (<i>Asclepias syriaca</i>) – wrywanie,</p> <p>5) usuwanie winobluszczu pięciolistkowego (<i>Parthenocissus quinquefolia</i>) – wrywanie, przekopywanie, usuwanie korzeni i odrośli,</p> <p>6) usuwanie rdestowca ostrokończystego (<i>Reynoutria japonica</i>) – co najmniej 8-krotne koszenie w ciągu sezonu wegetacyjnego</p>	Okolo 30 ha	Obwody Ochronne - Lipniak, Krzywe, Leszczewek, Gawarzec, Słupie, Powały, Mikołajewo
		3,94 ha	Oddziały – 48, 49, 68, 79
		Okolo 0,5 ha	Oddziały – 204f, 214f, 215b, 220g,j,k,z, 228j, 239b,d,f,h,l
		Okolo 0,3 ha	Oddział - 206c,l
		10 m ²	Oddziały – 375b, 388i
		240 m ²	Oddziały – 149j, 156i, 158c
3	Wykaszenie roślinności utrudniającej poruszanie się i zagrażających bezpieczeństwu turystów w miejscach odpoczynku, postoju pojazdów i na terenach otwartych	Okolo 2 ha	Obręb Ochronny Wigry, Obręb Ochronny
4	Utrzymanie kładek – wykaszanie roślinności pod kładką w Dolinie Czarnej Hańczy	Na długości 165 m do 0,5 m od krawędzi kładki	Oddziały – 110b,c,d, 98A
5	Ustawienie toalet kompostujących w miejscach odpoczynku, przy ścieżkach edukacyjnych, na szlakach	2 sztuki	Obręb Ochronny Maćkowa Ruda, Obręb Ochronny Wigry
6	Wykonanie i ustawienie w terenie drewnianych impregnowanych konstrukcji tablic informacyjnych	7 kompletów (3 komplety 120 cm x 80 cm, 4 komplety 50 cm x 70 cm)	Obręb Ochronny Maćkowa Ruda, Obręb Ochronny Wigry
7	Wykonanie i montaż znaków informacyjnych - drogowskazów turystycznych na ścieżkach edukacyjnych, szlakach turystycznych i trasach narciarskich oraz zakup i montaż słupów dębowych	100 sztuk drogowskazów (o wymiarach 15cm x 45cm oraz 20 cm x 40cm) i 25 sztuk słupów (3,5 m długości i 20 cm średnicy pośrodku długości)	Szlaki piesze i rowerowe
8	Odbudowa pomostu widokowego nad Sucharem I	Wymiary pomostu – 1,5m x 26m oraz 4m x 6m	Obwód Ochronny Krzywe, oddziały – 48g, 49n

9	Odbudowa kładek na ścieżce edukacyjnej „Las” wraz ze schodami zejściowymi	System kładek o długości 218 m i szerokości 1,5 m	Obwód Ochronny Krzywe, oddział 49b
10	Konserwacja i naprawa punktu widokowego oraz kładki w Cimochowiznie	Wymiana 5 sztuk pali konstrukcyjnych (drewno iglaste) i 25 m ² pokładu oraz oczyszczenie i impregnacja pokładu kładki (350 m ²)	Obwód Ochronny Leszczewek, działki nr 1, 3, 20, 64/1, 64/2 (obręb ewidencyjny Cimochowizna)
11	Rozbórka istniejącego i budowa nowego punktu widokowego na ścieżce edukacyjnej „Jeziora”	Pomost o wymiarach – 1,5 m x 7 m oraz 3 m x 6 m	Obwód Ochronny Słupie, oddział 149j
12	Budowa punktu widokowego – półwysep Łysocha	Pomost pływający o wymiarach 20 m x 2,4 m oraz szlaban	Obwód Ochronny Słupie, oddział 150g
13	Odbudowa pomostu widokowego na jeziorze Wigry – Powały	Pomost o wymiarach – 20,2 m x 13,98 m (powierzchnia zabudowy 101,2 m ²)	Obwód Ochronny Powały, oddział 376b
14	Odbudowa pomostu widokowego na jeziorze Wigry – Bartny Dół	Pomost o wymiarach – 23 m x 13,98 m	Obwód Ochronny Powały, oddział 388h
15	Wykonanie i ustawienie 5 sztuk zadaszonych ławostołów o konstrukcji drewnianej	Wymiary – 2,9 m, szerokość 2,6 m, Długość 3,2 m	Obręb ochronny Maćkowa Ruda, Obręb Ochronny Wigry
16	Wykonanie i ustawienie w terenie drewnianych koszy na odpady	25 sztuk	Obręb ochronny Maćkowa Ruda, Obręb Ochronny Wigry
17	1. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych. 2. Utrzymanie skrajni drogi	Odcinek 40 km	Obręb Ochronny Wigry i Maćkowa Ruda
18	Wykonanie barci w drzewach	5 sztuk	Obszary ochrony czynnej
19	Niedopuszczenie do zakładania kolonii lęgowych przez kormorana czarnego (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	Okolo 30 gniazd	Obwód Ochronny Leszczewek, oddział 175cz (Wyspa Mysia) oraz miejsca, w których pojawią się gniazda
20	Bieżące remonty istniejących urządzeń turystycznych przy szlakach turystycznych i drogach	Według potrzeb	Obszary ochrony czynnej
21	Utrzymanie czystości – zbiórka i wywóz odpadów	Według potrzeb	Obszary ochrony

			czynnej
22	Utrzymanie drożności turystycznego szlaku kajakowego Czarnej Hańczy – usuwanie zatorów	Według potrzeb	Rzeka Czarna Hańcza poniżej jeziora Wigry
23	Odnawianie znaków na trasach narciarskich	8,5 km	Obwód Ochronny Krzywe, oddziały 45 – 49, 63 – 68

III. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach objętych ochroną krajobrazową

A. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przeciwdziałanie zarastaniu zbiorowisk nieleśnych: 1) koszenie roślinności, usuwanie nalotu drzew i krzewów na łąkach, torfowiskach z usunięciem biomasy,	13,89 ha (w tym około 0,21 ha po uzyskaniu zgody właścicieli działek)	Oddziały – 172, 178d,n,o,p,s,220p, 307b,g,308d,f, działka nr 45 (obręb ewidencyjny Leszczewo), 20 (obręb ewidencyjny Bryzgiel), 79/1, 81/1, 82, 84/1, 85/1, 89, 93 (obręb ewidencyjny Krusznik)
	2) wypas zwierząt hodowlanych na terenach wydzierżawianych rolnikom,	Około 20 ha	1. Oddziały – 5d, 9g, t, 36Aa, d, 87o, p, s, j, k, 141d, h,175kx, lx, ox, rx, 204a, c, g, i, k, m, 206ax, cx, 214i, 220p, 240d, j, k, 284i,300p. 2. Działki - nr 18,19, 89, 90, 91 Rosochaty Róg, 62/2, 82, 257, 248/6 Krusznik
	3) utrzymanie gruntów w kulturze rolnej przez stosowanie płodozmianu tradycyjnych upraw (wydzierżawionych rolnikom oraz użytkowanych na potrzeby Parku)	Około 80 ha	1. Oddziały – 5b,f, 9a, d, f, i, l, n, o, p, ax, 36A a, b, c, 148c,149a, c, d, 175f, g, j, k, m, mx, nx, 178 a, b, c, f, 201f, j, y, ax, 204b,h,l, 206f,g,h,j,k,n,dx, ix,jx, 214i, 216g,h, 220a,p, 228c,j,k, 239c, 240d,k,o, p,s, 244a,b,d, 283b,c, 284h,i, 299a,h, 300b, r, 301a, r,s,t,x,y,bx, cx. 2. Działki – 614/5, 615/2 Nowa Wieś, 154 Magdalenowo, 248/6 Krusznik, 211, 212, 478 Maćkowa Ruda, 18,19,89 Rosochaty Róg

2	Przeciwdziałanie szkodom powodowanym przez ssaki roślinożerne w uprawach i płodach rolnych przez: 1) zwiększenie bazy żerowej – uprawę poletek zaporowych (uprawa zbóż i roślin okopowych), 2) regulację liczebności (redukcję) ssaków roślinożernych do poziomu skutkującego minimalizacją szkód, poprzedzoną inwentaryzacją zwierząt i rozmiaru szkód w uprawach i płodach rolnych: a) jeleni (<i>Cervus elaphus</i>), b) saren (<i>Capreolus capreolus</i>), c) dzików (<i>Sus scrofa</i>)	0,40 ha	Oddziały – 362f (Obwód Ochronny Lipowe)
		Do 27 sztuk Do 20 sztuk Do 50 sztuk	Miejscach intensywnego występowania szkód
3	Eliminowanie inwazyjnych roślin gatunków obcych: 1) usuwanie niecierpka gruczołowatego (<i>Impatiens glandulifera</i>) – wrywanie, wywóz i utylizacja w kompostowniku, działania prowadzone na gruntach własnych i prywatnych po uzyskaniu zgody właścicieli, 2) usuwanie róży pomarszczonej (<i>Rosa rugosa</i>) – wrywanie, wykopywanie korzeni, 3) usuwanie winobluszczu pięciolistkowego (<i>Parthenocissus quinquefolia</i>) – wrywanie, przekopywanie, usuwanie korzeni i odrośli, 4) usuwanie trojeści amerykańskiej (<i>Asclepias syriaca</i>) – wrywanie, przekopywanie, usuwanie korzeni i odrośli, 5) usuwanie rdestowca <i>ostrokończystego</i> (<i>Reynoutria japonica</i>) – co najmniej 8-krotne koszenie w ciągu sezonu wegetacyjnego	Okolo 14,26 ha	Nieruchomości niebędące w użytkowaniu wieczystym Parku, działki – 97/10, 97/15, 98, 105/6, 111/1, 111/2 obręb ewidencyjny Gawrych Ruda; 2/1, 3/1, 4, 5/1, 5/2, 6, 7, 8/2, 16, 19/2, 20/1, 20/2, 50/1, 52, 53, 56, 57, 60, 61, 63, 64/6, 69/1, 69/2, 72, 146-148, 155-161, 163/2, 164-167, 169/1, 170 obręb ewidencyjny Magdalenowo i Wigry, 28/10 obręb ewidencyjny Czerwony Folwark, 26, 27, 30, 37, 38, 39, 40, 41, 48 obręb ewidencyjny Burdeniszki
		Okolo 1,20 ha	Oddziały – 201x,y, 206f, n, o, cx, dx, lx, tx, 214j, 228k, 240i
		Okolo 1060 m ²	Oddział – 240j,o
		Okolo 0,5 ha	Oddziały – 201o, 206f,o,s
		Okolo 1010 m ²	Oddziały – 393d, działka nr 425 w obrębie ewidencyjnym Leszczewek

B. Inne, według specyfiki Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Monitorowanie różnorodności biologicznej oraz kierunków i dynamiki zmian procesów przyrodniczych zagrożonych i rzadkich gatunków roślin, grzybów,	2822,80 ha	Obszar ochrony krajobrazowej

	zwierząt, siedlisk przyrodniczych oraz roślin inwazyjnych gatunków obcych		
2	Ustawienie toalet kompostujących w miejscach odpoczynku, przy ścieżkach edukacyjnych, na szlakach	11 sztuk	Obiekty położone przy udostępnionych drogach, szlakach i ścieżkach
3	Wykonanie i ustawienie w terenie drewnianych impregnowanych konstrukcji tablic informacyjnych o wymiarach – 215cm x 125 cm (2 komplety), 120 cm x 80 cm (1 komplet)	3 komplety	Przy udostępnionych drogach, szlakach i ścieżkach
4	Renaturyzacja terenu - rozbiórka betonowych fundamentów	3 fundamenty o wymiarach – 10 m x 7 m, 12m x 8m, 14m x 7m	Obwód Ochronny Powały, oddział 377b
5	Wykonanie i ustawienie 8 sztuk zadaszonych ławostołów o konstrukcji drewnianej	Wymiary – szerokość 2,6 m, długość 3,2 m	Przy udostępnionych drogach, szlakach i ścieżkach
6	Wyposażenie miejsc odpoczynku w 3 wiaty na drewno opałowe i w 5 zorganizowanych miejsc ogniskowych. Wiaty o obrysie zewn. ścian 315 cm x 420 cm. Miejsce ogniskowe o śr. 150 cm	Wiaty – 3 sztuki, miejsca ogniskowe – 5 sztuk	Obręb Ochronny Maćkowa Ruda, oddział - 230d, 220l, 299c, 377c
7	Wykonanie i ustawienie w terenie drewnianych koszy na odpady	25 sztuk	Przy udostępnionych drogach, szlakach i ścieżkach
8	Wykaszenie roślinności utrudniającej poruszanie się i zagrażających bezpieczeństwu turystów w miejscach odpoczynku, postoju pojazdów, na terenach otwartych	Około 2 ha	Obwód Ochronny Krzywe, Leszczewek, Powały, Mikołajewo, Krusznik - obiekty położone przy udostępnionych drogach, szlakach i ścieżkach
9	Wykonanie i montaż znaków informacyjnych - drogowskazów turystycznych na ścieżkach edukacyjnych, szlakach turystycznych i trasach narciarskich oraz zakup i montaż słupów dębowych - realizacja uzależniona od uzyskania dotacji	100 sztuk drogowskazów o wymiarach 15cm x 45cm i 20cm x 40cm oraz 25 sztuk słupów o wymiarach 3,5 m długości i 20 cm średnicy pośrodku długości	Ścieżki edukacyjne, szlaki turystycznych i trasy narciarskie
10	Bieżące remonty istniejących urządzeń turystycznych	Według potrzeb	Obszar ochrony krajobrazowej
11	1. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych. 2. Utrzymanie skrajni drogowej o szerokości minimum 3 m i wysokości nad drogą minimum 2,50 m	Odcinek 10 km	Przy udostępnionych drogach, szlakach i ścieżkach
12	Wycinanie zakrzaczeń na przedpolu punktów widokowych: 1) przy Muzeum Wigier w Starym Folwarku (widok na	0,5 ha	Działka nr 425, obręb

	klasztor wigierski), 2) na przystanku kolejki wąskotorowej „Binduga”		ewidencyjny Leszczewek - oddział 378f
13	Zabiegi pielęgnacyjne drzew o walorach pomnikowych rosnących przy parkingach i szlakach turystycznych z zachowaniem elementów ważnych dla różnorodności biologicznej, w szczególności dziupli, próchnowisk i flory epifitycznej	1. Dąb – 5 sztuk. 2. Lipa – 1 sztuka. 3. Modrzew – 1 sztuka. 4. Wiąz – 1 sztuka	Oddziały – 39, 43, 49, 117, 206

¹⁾ Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone literą. Podział na oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z mapami przeglądowymi obrębów ochronnych Wigry i Maćkowa Ruda, sporządzonymi przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie, w skali 1:20 000, według stanu na dzień 1 stycznia 1996 r. Podział na obszary objęte ochroną czynną przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: „Kierunki ochrony”, sporządzoną przez Park w skali 1 : 25 000, według stanu na dzień 1 stycznia 2001 r. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Parku, w miejscowości Krzywe.

²⁾ Zarybianie będzie dokonane w oparciu o materiał zarybieniowy o cechach właściwych lokalnym populacjom ryb, w celu stabilizacji składów jakościowych i ilościowych populacji ryb występujących na terenie Parku.

Załącznik nr 3

OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ GATUNKÓW ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW

I. Sposoby ochrony gatunków roślin, zwierząt i grzybów na obszarach ochrony ścisłej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki roślin naczyniowych (<i>Tracheophyta</i>) i mszaków (<i>Bryophytina</i>) zagrożone, rzadkie oraz objęte ochroną gatunkową	1. Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000. 2. Monitorowanie inwazyjnych gatunków roślin obcego pochodzenia	Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków przez pobieranie fragmenty lub całych okazów

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zwierząt zagrożone, rzadkie oraz objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych ochroną na obszarach sieci Natura 2000	Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków przez pobieranie fragmenty lub całych okazów

C. Ochrona czynna gatunków grzybów

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki zwierząt zagrożone, rzadkie oraz objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji	Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków przez pobieranie fragmenty lub całych okazów

II. Sposoby ochrony gatunków roślin, zwierząt i grzybów na obszarach ochrony czynnej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Obuwik pospolity (<i>Cypripedium calceolus</i>)	Poprawa warunków bytowania	Rozluźnianie zwarcia drzewostanu oraz warstwy krzewów
2	1. Gnidosz królewski (<i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i>). 2. Kosatka kielichowa (<i>Tofieldia calyculata</i>). 3. Kruszczyk błotny (<i>Epipactis palustris</i>). 4. Kukułka (<i>Dactylorhiza</i>)	Poprawa warunków bytowania	1. Usuwanie drzew i wybranych gatunków krzewów. 2. Koszenie późną jesienią i usuwanie skoszonego materiału roślinnego
3	1. Groszek wielkoprzylistkowy (<i>Lathyrus pisiformis</i>). 2. Pięciornik biały (<i>Potentilla alba</i>). 3. Tobołki alpejskie (<i>Thlaspi caerulescens</i>). 4. Sasanka otwarta (<i>Pulsatilla patens</i>). 5. Zawilec wielkokwiatowy (<i>Anemone sylvestris</i>). 6. Marzanka barwierska (<i>Asperula tinctoria</i>). 7. Groszek wschodniokarpacki (<i>Lathyrus laevigatus</i>)	Poprawa warunków bytowania	1. Poprawa warunków świetlnych, w tym usuwanie leszczyny (<i>Corylus L.</i>), klonu (<i>Acer L.</i>) i grabów (<i>Carpinus L.</i>). 2. Wykaszenie roślin inwazyjnych
4	Rodzime gatunki roślin	Ochrona rodzimych gatunków roślin przed inwazją gatunków obcych	Usuwanie zagrażających gatunków obcych na całym obszarze Parku, w miejscach ich występowania
5	Gatunki roślin naczyniowych (<i>Tracheophyta</i>) i mszaków (<i>Bryophytina</i>) zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji, w szczególności gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty	Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków przez pobieranie fragmenty lub całych okazów
6	Gatunki światłoządne i ciepłolubne występujące w widnych lasach	Poprawa warunków bytowania	Usuwanie nadmiernej ilości roślin inwazyjnych gatunków obcych w warstwie runa, podszytu i podrostu na powierzchni 1,08 ha w Obwodzie Ochronnym Krusznik, w oddziale 244 g

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	Monitoring siedlisk występowania	Monitoring liczebności i rozmieszczenia bobra (<i>Castor fiber</i>)
2	1. Nocek rudy (<i>Myotis daubentonii</i>). 2. Mroczek posrebrzany (<i>Vespertilio murinus</i>).	Ochrona miejsc bytowania nietoperzy	1. Ochrona drzew z dziuplami. 2. Utrzymanie miejsc przebywania kolonii

	<p>3. Mroczek posłocisty (<i>Eptesicus nilssonii</i>).</p> <p>4. Mroczek późny (<i>Eptesicus serotinus</i>).</p> <p>5. Karlik malutki (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>).</p> <p>6. Karlik karliczek (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>).</p> <p>7. Karlik większy (<i>Pipistrellus nathusii</i>).</p> <p>8. Borowiec wielki (<i>Nyctalus noctula</i>).</p> <p>9. Borowiaczek (<i>Nyctalus leisleri</i>).</p> <p>10. Gacek brunatny (<i>Plecotus auritus</i>).</p> <p>11. Mopek (<i>Barbastella barbastellus</i>).</p> <p>12. Nocek łydkowłosy (<i>Myotis dasycneme</i>)</p>		<p>rozrodczych (strychy) oraz miejsc hibernacji (ziemne piwnice) – około 200 sztuk</p>
3	Gatunki ptaków (<i>Aves</i>) objęte ochroną gatunkową	Poprawa stanu ochrony	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontrola i czyszczenie około 617 sztuk istniejących budek lęgowych. 2. Dokarmianie ptaków w okresie zimowym (przy osadach Parku). 3. Proponowanie nowych stref ochronnych wokół gniazd gatunków objętych ochroną strefową. 4. Ochrona drzew z dziuplami. 5. Wieszanie budek lęgowych
4	Płazy (<i>Amhibia</i>)	Poprawa warunków bytowania	<p>Ochrona płazów podczas wędrówek sezonowych – stawianie barier i przenoszenie płazów przez drogi w miejscowościach Stary Folwark, Sobolewo, Krzywe, Wiatrołuża, na łącznym odcinku 400 m</p>
5	Gatunki zwierząt związane z martwymi drzewami	Utrzymanie lub zwiększenie liczby siedlisk dla organizmów zasiedlających martwe drzewa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring martwych drzew. 2. Pozostawianie martwych drzew, złomów i wywrotów do ich biologicznego rozkładu w liczbie niestwarzającej zagrożenia dla drzewostanów
6	Gatunki zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Ograniczanie liczebności gatunków stanowiących zagrożenie dla gatunków zagrożonych i rzadkich	<p>Ograniczenie liczebności jenota (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), lisa (<i>Vulpes vulpes</i>), norki amerykańskiej (<i>Neovison vison</i>) zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie oraz monitoring stanu populacji tych gatunków zwierząt</p>

		Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji, w szczególności gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty	Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków przez pobieranie fragmenty lub całych okazów
--	--	--	---

C. Ochrona czynna gatunków grzybów

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Rzadkie gatunki związane z martwymi drzewami	Tworzenie warunków do życia tych gatunków	1. Monitoring martwych drzew. 2. Pozostawianie martwych drzew, złomów i wywrotów do ich biologicznego rozkładu w ilości niestwarzającej zagrożenia dla drzewostanów
2	Gatunki zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej oraz stanu populacji	Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków przez pobieranie fragmenty lub całych okazów

D. Inne, według specyfikacji Parku

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki roślin i zwierząt występujące na poboczach dróg leśnych	Tworzenie warunków do życia tych gatunków	Wykonanie prześwitleń w wybranych fragmentach na poboczu drogi „Słupiańskiej”

III. Sposoby ochrony czynnej gatunków roślin, zwierząt i grzybów na obszarach ochrony krajobrazowej

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
Gatunki roślin, zwierząt i grzybów zagrożone, rzadkie i objęte ochroną gatunkową	Monitorowanie różnorodności gatunkowej, w szczególności gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty	Badania prowadzone metodami przyżyciowymi, jedynie w przypadku niektórych gatunków przez pobieranie fragmenty lub całych okazów

Załącznik nr 4

WSKAZANIE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ
I KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem w ha
1	Ochrona ścisła	<p>1. Obręb Ochronny Wigry – 1c, d, f, g, i, 2b, d, i, j, 3b, c, g, k, m, 4f, g, h, 5m, cx, 6h, 7k, 11d, f, g, 12b, c, f, l, n, o, y, 14h, 17a, 18a, 21b, j, k, l, p, r, 24f, x, 25a, b, 26a, b, f, 40g, h, 43b, c, d, f, l, m, n, 54k, 61d, f, g, h, m, 77Aa, b, c, d, f, 78c, d, f, g, h, i, j, k, l, m, n, 127h, 134f, 136c, d, 141a, b, f, 143b, c, 144b, c, 147c, d, 150a, 157b.</p> <p>2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda – 233i, 235g, 236a, b, c, d, f, 253b, f, 266d, i, j, 267g, h, i, l, 274c, 275a, 276a, b, c, 277g, h, i, 278c, 285a, b, 301d, f, j, 360h, i, 361d, f, g, h, i, j, 370a, b, c, d, f, h.</p> <p>3. Wodny Obwód Ochronny – 193, 194, 195, 196</p>	386,89
2	Ochrona czynna	<p>1. Obręb Ochronny Wigry – 1a, b, h, j, n, 2a, c, f, h, k, m, 3a, d, f, h, j, l, n, 4a-d, i, j, 5a, c, g, l, n-z, ax, bx, 6a-d, f, g, 7a-j, 8a-l, m, 9z, bx-ix, 10a, b, m, s-w, ax-lx, 11a-c, h-l, 12a, d, g-k, m, p-x, 13a, b, 14a, b, g, i-m, 15a-d, 16a-d, 17b-h, 18b-i, 19, 20, 21a, c-i, m-o, 22, 23, 24a-d, g-w, 25c-m, 26c, d, g-n, 27d, j, m-o, 28-36, 37a-h, j, 38, 39b, d-k, m-s, 40f, i-n, 41, 42, 43a, g-i, k, o-s, 44-46, 47a, c-m, 48, 49b-d, n-w, 50-52, 53a, d-o, 54a-j, 55-60, 61a-c, j-l, n-r, 62a-g, 63-77, 78a, b, o-r, 79-84, 85h-l, 86, 87a-c, f, i, r-z, 88-93, 94-98, 98A, 99, 100-106, 107a-f, k, m-s, w, 108-116, 117a-d, p, 118-126, 127a-g, i-l, 128-133, 134a-d, 135, 136a, b, f, 137-139, 140a-j, 141c, 142, 143a, d-j, 144a, d-i, 145, 146, 147a, b, f, g, 148a, b, f, h-j, 149f, h-k, 150b-j, 151-156, 157a, c-g, 158-171, 172a, b, g, j-m, 173, 174, 179, 180, 181, 182, 183, 183A, działki o nr geodez. 295-298, 311-312, 315 (obręb ewidencyjny Nowa Wieś), 7, 11, 60, 154 (obręby ewidencyjne Magdalenowo i Wigry), 170/1, 173, 272, 266/10, 267/10 526/1, 527/1 (obręb ewidencyjny Leszczewek), 16, 17 (obręb ewidencyjny</p>	11 869,91

		<p>Leszczewo), 26, 57, 58 (obręb ewidencyjny Cimochovizna) 32/22 (obręb ewidencyjny Gawrych Ruda), 41 (obręb ewidencyjny Burdeniszki).</p> <p>Obręb Ochronny Maćkowa Ruda – 201m,n,r,s, cx-fx, 201A, 202, 203a, d, g, 204d, f, n-z, ax, 205, 206a-d, i, j, l, p, r, x-zp,207-213,214a, c-h, 215, 216a-f, 217-219, 220 b-o, s, w-z, ax-dx, 221, 221A, 222-227, 228a, b, d-j, 229, 230a,c, f-l, 231, 232, 232A, 233 a-h, j, 234, 235 a-f, h, 236 g, h, 237-239, 240b,c, f-h, k-n, r, t-y, 241, 242, 243 a-j, l-n, 244g, h, 245c, d, 246-252, 253a, c, d, 254-265, 266 a-c, f-h, k-n, 267 a-f, j,k, 268-273, 274a, b, d, f, 275 b-f, 276 d-h, 277 a-f, j-l, 278a, b, d, f, 279-282, 283 g-i, 284 a-f, j,k, 285 c-f, 286-289, 290 a-d, 291-298, 299b, d,f, h-p, t, bx, cx, 300a, c-h, j-o, s-z, ax-gx, 301b,c, g-i, k, m-p, 302-306, 307a, i, j, 308 a-c, g-i, 309-336, 337a, b, 338-359, 360 a-g, 361 a-c, k, 362a-d, g-l, 363-369, 370g, 371-374, 375 b-i, 376 a, b, f, g, h, 377a, c-j, 378-392, 393a, g-i, 394-401 działki o nr geodez. 3/1,19/1, 20, 46/1, 25/3, 25/6, 26/2, 26/4, 26/5, 17/2, 37/2, 17/1, 23/1, 23/2, 31, 32, 33, 36, 37/1, 40, 41, 42, 50/1, 50/2, 55 (obręb ewidencyjny Bryzgiel), 82, 105, 136, 189, 248/6, 257, 130, 91, 122, 255, 56/3, 58/1, 59/1, 59/4, 59/6, 72/1, 73, 74, 76/5, 77/1, 80/1, 90, 96, 121, 127, 188, 195, 197, 206, 208, 209, 214, 213/2, 217, 218, 219, 225/5, 58/2, 59/5, 159 (obręb ewidencyjny Krusznik), 4/7 (obręb ewidencyjny Buda Ruska), 133 (obręb ewidencyjny Mikołajewo).</p> <p>2. Wodny Obwód Ochronny – 184-187, 188A, 188B, 188C, 189-191, 192, 197-200</p>	
3	Ochrona krajobrazowa	<p>1. Obręb Ochronny Wigry – 5b, d, f, 9a-y, ax, 10m, 14c, d, f, 27a-c,f-i, k, l, p, r, 36A, 37i, 39a, c, l, 40a-d, 47b,49a, f-m,53b, c, 62h-l, 85a-g, 87g, h, j-p, 93A,107g-j, l, t, 117f-o, 140k, 141d, g, h, 148c, d, g, 149a-d, g, 172c-f, h, i, 175, 176, 177, 178; działki o nr geodez. 209-214, 217, 220,223, 224, 230, 232, 235, 236, 238-241, 243, 249-252, 259, 260, 277-280, 283-294, 299-310, 313, 314, 316-319, 321, 327, 331, 332, 340, 342, 343, 348-355, 364, 365, 370, 371, 386-389, 407-409, 413-415, 419-422, 424, 426-437, 452-455, 462, 464, 490, 491, 496, 497, 505, 509, 515, 516, 519, 520, 525-528, 531, 532, 592, 593, 614/5, 614/7, 615/2 (obręb ewidencyjny Nowa Wieś), dz. o nr geodez. 425, 555 (obręb ewidencyjny Leszczewek), dz. o nr geodez. 1, 2, 25, 45, 22 w obrębie ewid. Leszczewo, dz. o nr geodez. 24/5-24/11, 32/25, 32/26 w obrębie ew. Gawrych Ruda; dz. o nr geodez. 41/1 (obręb ewidencyjny Czerwony Folwark).</p> <p>2. 2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda – 201a-l, o, p, t-z, ax, bx,201Aa-d, 202Aa, b,203b, c, 204a-c, g-m, 206f-h, k, m-o, s-w, ax-mx, 214b, i, j, 216g, h, 220a, p, r, t, 228c, k-n, 230b, d, 240a, d, i, j, o, p, s, 243k, 244a-f, 245a, b, 283b-f, 284g-i, 290f, 299a, c, r, s, w-z, ax, 300b, i, p, r, 301a, l, r-z, ax-cx, 307b-h, 308d,f, 337c, 362f,</p>	2 822,80

	375a, 376c, d, 377b, 393b, c, d, działki o nr geodez.: 18, 19, 20/2, 20/3, 89,90,91 (obręb ewidencyjny Rosochaty Róg), 79/1, 81/1, 82, 84/1, 85/1, 89, 103, 104 120, 134, 135, 190, 232,248/6, 257, 270 (obręb ewidencyjny Krusznik), 211, 212, 478, 342 (obręb ewidencyjny Maćkowa Ruda)	
Razem		15 079,60

¹⁾ Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone literą. Podział na oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z mapami przeglądowymi obrębów ochronnych Wigry i Maćkowa Ruda, sporządzonymi przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie, w skali 1:20 000, według stanu na dzień 1 stycznia 1996 r. Podział na obszary objęte ochroną czynną przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: „Kierunki ochrony”, sporządzoną przez Park w skali 1 : 25 000, według stanu na dzień 1 stycznia 2001 r. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Parku, w miejscowości Krzywe.

Załącznik nr 5

USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH ORAZ MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH

I. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Miejsce udostępniane	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Cały obszar Parku	50

II. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych i turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Jeziora: 1) Wigry (z wyłączeniem wysp), 2) Pierty (z wyłączeniem wyspy), 3) Leszczewek, 4) Omulówek, 5) Czarne koło Bryzgia, 6) Czarne koło Gawrych Rudy, 7) Mulaczysko, 8) Postaw, 9) Rzeka Czarna Hańcza poniżej jeziora Wigry	625
2	Muzeum Wigier w Starym Folwarku	100
3	Ośrodek Edukacji Środowiskowej, oddziały - 148, 149, 158	50
4	Centrum Informacji Turystycznej, wystawa przyrodnicza i sala audiowizualna w budynku dyrekcji Parku w Krzywem, oddział 49g	50
5	Parking i punkt informacji turystycznej w Krzywem, oddział 49g	200
6	Wystawa etnograficzna „Ocalić od zapomnienia”, oddział 49j	50
7	Wystawa „Historia i tradycje rybactwa nad Wigrami”, Czerwony Folwark, oddział 175w	50
8	Obiekt edukacyjno – turystyczny „Dziupla”, oddział 49i	150
9	Stanica Żeglarska Bryzgiel, działka 57/1	50
10	Stanica Żeglarska Polskiego Towarzystwa Turystyczno-	50

	Krajobrazowego, działka 553 (obręb ewidencyjny Leszczewek)	
11	Stacja Żeglarska Stary Folwark, działka 424 (obręb ewidencyjny Leszczewek)	50
12	Polana Powały, oddział 376c,d, 377b	100
13	Pokoje gościnne w budynkach służbowych Parku: 1) Królówek 5, 2) Bryzgiel 41, 3) Gawarzec (Gawrych Ruda nr 58), 4) Leszczewek nr 40, 5) Lipniak nr 23, 6) Mikołajewo nr 34, 7) Maćkowa Ruda nr 57, 8) siedziba Dyrekcji Parku w Krzywem	41
14	Przystanki Wigierskiej Kolejki Wąskotorowej znajdujące się w Obrębie Ochronnym Maćkowa Ruda na działkach nr 72/3, 71/2, 88/3, 87/1, 86/1, 85/1, 104/1, 103/1, 103/2, 124, 123/2, 122/2, 143/2, 142/2, (obręb ewidencyjny Ateny), 232/3, 232/6 (obręb ewidencyjny Bryzgiel), 13, 14 (obręb ewidencyjnym Sarnecki)	200

III. Miejsca udostępniane w celach rekreacyjnych i sportowych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Plaża z miejscem wykorzystywanym do kąpieli na działce 553 (obręb ewidencyjny Leszczewek) – wieś Stary Folwark, ośrodek Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego	200
2	Plaża z miejscem wykorzystywanym do kąpieli na działki 97/3, 97/13, (obręb ewidencyjny Gawrych Ruda) – Młodzieżowy Ośrodek Wypoczynkowy	200
3	Plaża w Obwodzie Ochronnym Krzywe, oddział 47b (nad Jeziorem Czarnym Huciańskim)	200
4	Plaża z miejscem zwyczajowo wykorzystywanym do kąpieli na działce 425 (obręb ewidencyjny Leszczewek) – wieś Stary Folwark, koło Muzeum Wigier	100
5	Plaża z miejscem zwyczajowo wykorzystywanym do kąpieli na działce 129 (obręb ewidencyjny Gawrych Ruda) – Kompleks Turystyczny „U Jawora”	100
6	Miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli przy działce 21/10 (obręb ewidencyjny Gawrych Ruda) – Hotel „Nad Wigrami”	50
7	Teren rekreacyjny z miejscem zwyczajowo wykorzystywanym do kąpieli na działce 72/2 (obręb ewidencyjny Bryzgiel)	50
8	Plaża z miejscem zwyczajowo wykorzystywanym do kąpieli na działce 147 (obręb ewidencyjny Krusznik), nad jeziorem Mulaczysko	50
9	Miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli w oddziale 212c,d („Piaski”)	100
10	Miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli w oddziale 230d (pole namiotowe „Jastrzęby”)	50
11	Miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli w oddziale 228m,n (Zatoka Krzyżańska)	50
12	Miejsce zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli na działce 20/31, (obręb ewidencyjny Piertanie) – jezioro Pierty	30

¹⁾ Obszary zajmowane przez ekosystemy leśne, nieleśne lądowe i wodne zostały przestrzennie podzielone na oddziały oznaczone liczbą lub liczbą i dużą literą oraz pododdziały oznaczone literą. Podział na oddziały, pododdziały, oraz obręby i obwody ochronne przyjęto zgodnie z mapami przeglądowymi obrębów ochronnych Wigry i Maćkowa Ruda, sporządzonymi przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie, w skali 1:20 000, według stanu na dzień 1 stycznia 1996 r. Podział na obszary objęte ochroną czynną przyjęto zgodnie z mapą pod tytułem: „Kierunki ochrony”, sporządzoną przez Park w skali 1 : 25 000, według stanu na dzień 1 stycznia 2001 r. Podział na działki geodezyjne i obręby ewidencyjne jest zgodny z mapami ewidencji gruntów. Mapy znajdują się w siedzibie Parku, w miejscowości Krzywe.